

БРАНКО СТАНКОВИЋ ЛАЛЕ (1915 – 1989)

Ведар дух са Косанчићевог венца бр. 19

Хвар, 1968.
уље на платну, 77 x 54 cm,
вл. Ђуро Поповић

Hvar, 1968
oil on canvas, 77 x 54 cm,
owned by Đuro Popović

Плава врата, 1967.
уље на платну, 70 x 51 cm,
вл. Ратко Марковић

Blue door, 1967
oil on canvas, 70 x 51 cm,
owned by Ratko Marković

БРАНКО СТАНКОВИЋ ЛАЛЕ (1915 – 1989)

Ведар дух са Косанчићевог венца бр. 19

BRANKO STANKOVIĆ LALE (1915 – 1989)

The Cheerful Spirit of Kosančićev venac no. 19

Продајна галерија „Београд”

Септембар-октобар 2019.

Београд

Петар Петровић

БРАНКО СТАНКОВИЋ ЛАЛЕ (1915 – 1989)

Ведар дух са Косанчићевог венца бр. 19

Када је пре више од пет деценија своје слике, штафелај и сав прибор унео у један од бројних атељеа на дну ходника у тада познатој „Кући сликара“ на Косанчићевом венцу, сликар Бранко Станковић (1915 – 1989) је знао да је упловио у сигурну луку. Онијег раста, густе мало проседе косе, живахан, у младости врсно фудбалер, брзо је постао један од омињених станара на поменутој адреси. Та кућа, заштитни знак уметничког духа Београда средине прошлог столећа, тзв. мали Вавилон изнад Саве, била је жариште уметничког стваралаштва, епицентар где су настајала таква уметничка дела, која су временом стекла статус музејских предмета. Зато је та необична стамбена заједница била за Станковића истинска оаза, у којој је са својом женом изузетног гласа пронашао мир и слободу. Није му сметало што је био окружен како својим исписницима рођеним у ратном вихору (попут Милана Поповића „Кромпира“ (1915 – 1969), Слободана Гавриловића (1914 – 1993), Душана Мишковића (1915 – 1993) или Мирка Почуче (1915 – 1988), тако и млађим уметницима који су од искусних колега упијали у тој мери необичне животне исповести, да би оне са правом могле да уђу у познату новинску рубрику „Веровали или не“. Зато је и логично да живот и дело Бранка Станковића, од мила познатијег као Лале, буду испричани и представљени на месту које је сâм уметник одабрао за трајно пребивалиште.

Прва и врло важна чињеница када је стваралачки пут Бранка Станковића у питању, јесте његово сликарско формирање у оквиру београдске Уметничке школе између два светска рата. Зато је и прича о Бранку Станковићу, између осталог, прича о Уметничкој школи и њеним ђацима и професорима. Савет који му је дао његов професор из шабачке гимназије, прашки ђак сликар Стеван Чалић (1892 – 1943), да иде у Београд, али и да ради по природи и живом моделу, имаће на уму и током својих студентских година. Седам година проведених на Уметничкој школи, од тога две године на Академском течају код Ивана Радовића и Николе Бешевића на тзв. Одсеку чисте уметности, ударили су темељ младом Станковићу, омогућиле му да стекне звање наставника, али можда још и више, да сигурно и самоуверено наступа на редовним ликовним смотрама Удружења ликовних уметника, како пре, тако и после Другог светског рата. Поред спорта, који му је обележио детињство и младост, и сликарства, које му је била будућност, Станковић се у својим тридесетим посветио и педагошком раду. Генерације ђака је ликовно описменио у гимназијама у Књажевцу, Пожаревцу и највише у Београду, где је био један од омиљених професора у некадашњој Четвртој београдској гимназији (све до 1968. када се потпуно посвећује сликарству). У првим послератним годинама посебно је био ангажован и као секретар УЛУС-а на пословима организације изложби овог удружења широм Србије, те је без прекида учествовао на редовним изложбама овог удружења. Упоредо се залагао и за решавање статусних питања чланова и даљег развоја уметности након раскида са соцреализмом.

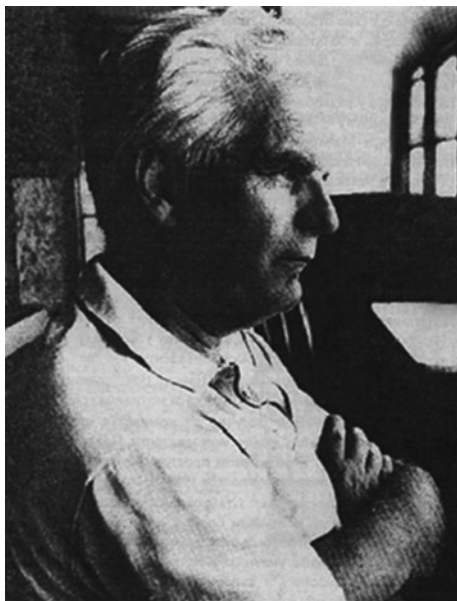
За све то време Станковић је непрестано сликао портрете, мртве природе, ентеријере, пределе и мотиве са београдских улица. Битну новину у тематском репертоару његових дела имали су градови Европе и Америке које је са прекидима сликао скоро петнаест година. Као прави грађанин света, обишао је Француску и Белгију, Енглеску, Холандију, Аустрију, Немачку и Мађарску, Италију, Швајцарску и Финску, Грчку, Шпанију, Португалију и некадашњи СССР, потом Румунију, Бугарску, Пољску и Чехословачку, да би током 1973. из Данске отишао за Америку, где је чак приредио и самосталну изложбу у Конектикату. У међувремену је у периоду 1966 – 1969. године често боравио у околини Ђердапа, где је сликао пределе и мотиве из Кладова, Доњег Милановца, Текије, Сипа и околних села, желећи да их сачува од заборавља пред неизбежним потапањем и нестајањем због изградње вештачког језера за хидроелектрану „Ђердап“. Циклус од преко шездесет слика, претежно предела, Станковић је поклатио Кладову, где се и данас, у градској галерији, чува и излаже овај значајан уметников легат.

Заокруживши, средином седамдесетих, амбициозно замишљен циклус градова Европе и Америке, Станковић већину ових дела изаже у тек саграђеном и отвореном Сава Центру, у част Конференције о европској безбедности и сарадњи 1978. године, што је заправо била прва ликовна изложба одржана у овом јединственом, вишенаменском архитектонском здању. Станковић иде и даље, те након Београда изложбу представља у просторијама Народног музеја у Шапцу и том приликом одлучује да цео циклус поклати граду свог детињства и младости. После дужих преговора и договора, решење је пронађено у адаптираном простору познате Дуњића куће и на послетку, Легат бива свечано отворен у пролеће 1988. године. Са осећајем испуњености и задовољства, Станковић спокојно проводи своје позне дане, сликајући у миру и тишини атељеа на Косанчићевом венцу.

Поједини, данас ретки савременици и познаници Бранка Станковића, сложни су у томе да су симпатије према Лалету-сликару напосто морали да пренесу и на Лалета-човека. Са данашње тачке гледишта, та појава је занимљива у толико више, што се Станковић није опробао, нити је имао потребе да прави излете у апстрактне, авангардне ликовне токове током педесетих и шездесетих година прошлог века, као што су то чинили млађи, па чак и они њему генерацијски блиски сликари. Остао је доследан и привржен поетици интимизма и колоризма београдске школе међуратног периода, на искуствима једног суптилног ликовног језика какав су неговали Недељко Гвозденовић или Љубица Сокић. Није се обазирао ни на поједине опаске да је његово сликарство заправо застарело, већ превазиђено опонашање предратног грађанског стила. Успевао је да свакој слици да меру и склад. У свакој теми је препознао доброту и племенитост. Неговао је особену, лирски благо интонирану атмосферу интимистичких доживљаја ентеријера, панорама и делова старих и мирних београдских улица, живописних предела из читаве некадашње Југославије и далеких европских градова. Како је био врло плодан сликар, стекао је и своје поштоваоце, љубитеље и колекционаре, којих има и данас, пуне три деценије од његовог одласка. У „Кући сликара“ на Косанчићевом венцу бр. 19 Бранко Лале Станковић је био оличење ведрога духа и један од оних „чувара ватре“ из генерације наших уметника која је као свој мото, на улазу куће, истакла Волтерову мисао: „Рад отклања од нас три велика зла: досаду, порок и сиротињу“.

БРАНКО СТАНКОВИЋ ЛАЛЕ

(Бресница код Чачка, 1915 – Београд, 1989)

Основну школу и гимназију завршио је у Шапцу. Студирао је сликарство на Уметничкој школи у Београду од 1932. до 1936. у класи Бете Вукановић и Љубе Ивановића, а потом је две године провео на Академском течају код Ивана Радовића и Николе Бешевића. Наставио је студије вајарства код Томе Росандића. На студијским путовањима боравио у разним градовима Европе, о чему сведочи и циклус његових слика под називом *Градови Европе и Америке*. Пре рата био је ликовни педагог у Књажевцу, Пожаревцу и Београду. Самостално је излагао више пута од 1936. године, прво у Шапцу, а након рата у Београду, Новом Саду, Пожаревцу, Зајечару, Врбасу и другим градовима Југославије. Са другим југословенским уметницима учествовао је на бројним међународним изложбама у

Фиренци, Паризу, Брислу, Њујорку, Риму, Токију, Кијеву, Москви, Минхену, итд. Студијски је боравио у Италији, Француској, Холандији, Швајцарској, Енглеској, Немачкој и САД. Био је члан УЛУС-а и њен дугогодишњи секретар. Радио је као професор ликовног образовања у Књажевцу, Пожаревцу и Београду. У два наврата, крајем 1960-их и крајем 1970-их година радио је слике са мотивима Ђердапа и околине, са намером да их овековечи пре него што буду потопљени изградњом велике хидроцентрале. Та своја дела поклонио је Кладову 1972. године, приликом пуштања у рад хидроелектране Ђердап II. Граду Шапцу је поклонио легат од преко седамдесет слика из циклуса „Градови Европе и Америке“, изложен у Дуњића кући. Добитник је УЛУС-ове награде за сликарство на Јесењој изложби (1966) и Плакету Скупштине Београда за развој главног града од 1944. до 1969. године. Сликао је пејзаже, градске мотиве, ентеријере, мртве природе, портрете.

Између врића 4, 1968
уље на платну, 78 x 55 cm,
вл. Миомир Стаменковић
Between the Garden 4, 1968
oil on canvas, 78 x 55 cm,
owned by Miomir Stamenković

Приморски пејзаж, 1983.
уље на лесониту, 102 x 78 cm,
вл. Милош Петковић
Seaside Landscape, 1983
oil on plywood, 102 x 78 cm,
owned by Miloš Petković

Мостар, 1957.
уље на лесониту, 47 x 58 cm,
вл. Ратко Марковић
Mostar, 1957
oil on plywood, 47x58cm,
owned by Ratko Marković

Доле лево / Down to the left
Портрет инг. Панте Јаковљевића, 1972.
уље на платну, 68 x 54 cm,
вл. Љубомир Јанићијевић
Portrait of Engineer Panta Jakovljević, 1972
oil on canvas, 68 x 54 cm,
owned by Ljubomir Janićijević

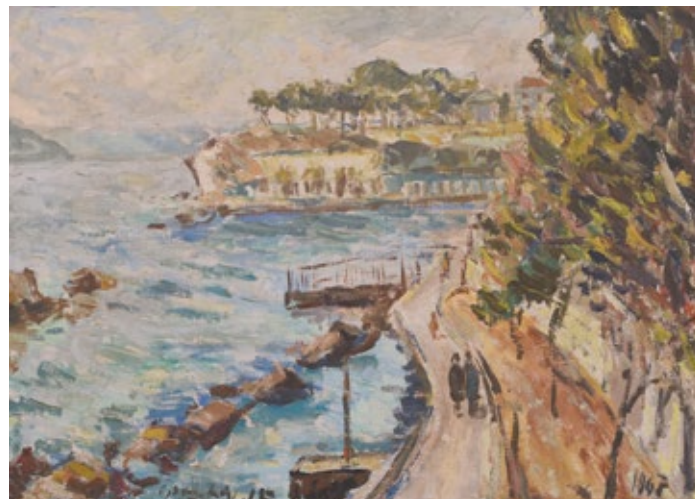
Поље и ситгови сена, 1980.
уље на платну, 50 x 60 cm,
вл. Ратко Марковић
Filed and Haystacks, 1980
oil on canvas, 50 x 60 cm,
owned by Ratko Marković

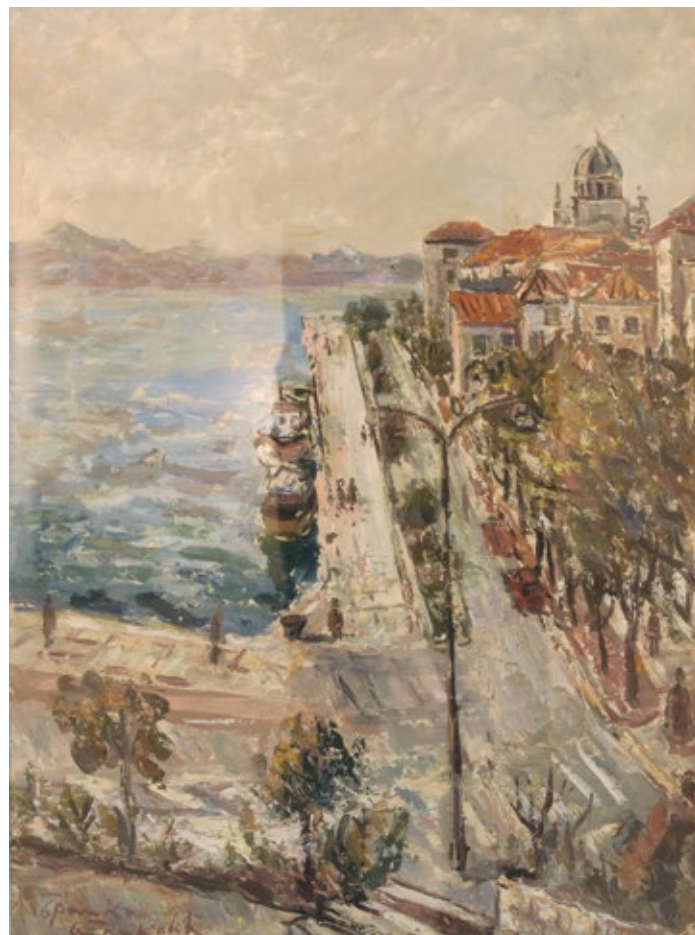

Златар, 1979.
уље на лесониту, 65 x 45 cm,
вл. Милан Љумовић
Zlatar, 1979
oil on plywood, 65 x 45 cm,
owned by Milan Ljumić

Горе десно / Up to the right
Мотив са јриморја, 1967.
уље на платну, 50 x 70 cm,
вл. Милан Љумовић

Seaside Motif, 1967
oil on canvas, 50 x 70 cm,
owned by Milan Ljumić

Лука у Шибенику, 1960-их
уље на платну каширано на лесонит,
70 x 50 cm, вл. Ратко Марковић

Port in Šibenik, 1960s
oil on canvas mounted on plywood,
70 x 50cm, owned by Ratko Marković

Црква на Хвару, 1968
уље на платну, 75 x 70 cm,
вл. Петроније Обреновић
Church at Hvar, 1986
oil on canvas, 75 x 70 cm,
owned by Petronije Obrenović

Кућа на мору, 1968.
уље на лесониту, 71 x 50 cm,
вл. Зоран Поповић
House by the Seaside, 1968
oil on plywood, 71x50cm,
owned by Zoran Popović

BRANKO STANKOVIĆ LALE

(b. Bresnica near Čačak, 1915 – d. Belgrade, 1989)

He completed his elementary and secondary schooling in Šabac, Serbia. His teachers at the Art School in Belgrade where he studied painting from 1932 to 1936 were Beta Vukanović and Ljuba Ivanović. He continued his studies by attending a two year Academic course taught by Ivan Radović and Nikola Bešević and went on to study sculpture under Toma Rosandić. During his study trips abroad he stayed in many European cities as can be seen in his cycle of his paintings *Cities of Europe and America*. Before WWII he taught fine art in Knjaževac, Požarevac, Zaječar, Vrbas and other cities in Yugoslavia. He took part, with other Yugoslav artists, in numerous international exhibitions in Florence, Paris, Brussels, New York, Rome, Tokyo, Kiev, Moscow, Munich and so on. During his study trips abroad he stayed in Italy, France, Holland, Switzerland, England, Germany and the USA. He was a member of ULUS (Association of fine Artists of Serbia) and was the long-standing secretary of this organization. He worked as a fine art teacher in Knjaževac, Požarevac and Belgrade. Twice, at the end of 1960 and the end of 1970, he depicted motifs of Đerdap and its surroundings with the intention of preserving the memory of the place before it was flooded due to the building of a large hydropower plant. He donated his paintings to Kladovo in 1972 when the hydroelectric power plant Đerdap II started working. He bequeathed more than seventy of his paintings from the cycle *Cities of Europe and America* to Šabac and they are exhibited at Dunjić House. He is the recipient of the ULUS award at the Autumn Exhibition (1966) and the Plaque of the Assembly of the City of Belgrade for the development of the capital city from 1944 to 1969. He painted landscapes, city motifs, domestic interiors, motifs from nature and portraits.

Petar Petrović

Branko Stanković Lale (b. 1915 – d. 1989)

The Cheerful Spirit of Kosančićev venac no. 19

When more than fifty years ago, the painter Branko Stanković (1915-1989) moved his paintings, easel and all of his paraphernalia into one of the many studios at the end of the hall in a building then known as the Painters' House situated in Kosančićev venac, he knew that he sailed into to a serene haven. He was of medium height, dense grayish hair, lively, in his youth a fine football player, he quickly became one of the popular residents at this address. That house, the trademark of the artistic spirit of Belgrade in the middle of the last century, the so called, Little Babylon above the river Sava, was the hotspot of artistic life, the epicenter of art that would in time acquire the status of museum pieces. Thus, that unusual residential community became a true oasis for Stanković where with his wife, who had an exceptional voice, he found peace and freedom. He did not mind the company of his peers, born in the fury of the war like Milan Popović "Potato" (1915 – 1969), Slobodan Gavrilović (1914 -1993), Dušan Mišković (1915 – 1993) or Mirko Počuć (1915 - 1988), nor that of the younger artists who absorbed such unusual life confessions of their experienced older colleagues that they could easily have been printed in the well known newspaper column *Belive It or Not*. Thus, it is logical that the life and work of Branko Stanković, nicknamed Lale out of affection, be told and presented at the very place that the artist himself chose for his permanent home.

The first and very significant fact regarding Branko Stanković's development as an artist is that his painting style was developed in the Belgrade Art School between the two wars. Thus, the story of Branko Stanković is, among other things, the story of the Art School and its students and teachers. During his student days, he kept in mind the advice given to him by his art teacher in the Šabac gymnasium Stevan Čalić (1892 – 1943) who studied in Prague, that he should go to Belgrade but also paint from nature and live models. The seven years spent in the Art School, two at the Academic course taught by Ivan Radović and Nikola Bešević at the Department of Pure Art, laid the groundwork for young Stanković, enabled him to get an art teacher diploma, but perhaps even more so to gain the assurance and self-confidence to exhibit at the regular shows of the Association of Fine Arts Artists before and after the Second World War.

Apart from sport that marked his childhood and youth and painting that was his future, Stanković also devoted himself to teaching in his thirties. He introduced generations of students to fine art while teaching in the gymnasiums in Knjaževac, Požarevac and mostly in Belgrade where he was one of the favorite teachers in the former Fourth Belgrade Gymnasium (up to 1968 when he gave up teaching to paint full time). In the first postwar years, he was also engaged as the secretary of ULUS (Association of Fine Artists of Serbia) organizing the association's exhibitions throughout Serbia, all the while continuously exhibiting at the regular association's shows. At the same time, he also advocated for the resolution of the association members' status issues and the further development of art after the break with socialist realism.

During that time, Stanković kept painting portraits, still lifes, interiors, landscapes and motifs from the streets of Belgrade. The European and American cities he painted with pauses for almost fifteen years were an important novelty in his repertoire of themes. As a true citizen of the world, he visited France and Belgium, England, Holland, Austria, Germany and Hungary, Italy, Switzerland and Finland, Greece, Spain, Portugal and the former USSR, then Romania, Bulgaria, Poland and Czechoslovakia, in order to leave for America via Denmark in 1973 where he even had a solo show in Connecticut. In the mean time, he often stayed in the vicinity of Đerdap where he painted the landscapes and motifs of Kladovo, Donji Milanovac, Tekija, Sipa and the surrounding towns and villages wishing to save them from oblivion in advance of their inevitable flooding and disappearance due to the building of the artificial lake for the hydroelectric power plant Đerdap. He bequeathed to Kladovo more than sixty paintings, mostly of landscapes today housed in the city gallery which exhibits this important artistic legacy.

In the middle of the seventies, completing his ambitiously conceived cycle of European and American cities, Stanković exhibited most of these paintings in the just built and opened Sava Center in honor of the Conference on Security and Cooperation in Europe (1978) what was actually the first fine art exhibition held in this unique, multifunctional building. Stanković went on to present this exhibition in the National Theatre in Šabac and on that occasion he decided to bequeath the whole exhibition to the city of his childhood and youth. After lengthy negotiations and arrangements an agreement was reached to house the bequest in the renovated space of the well known Dunjić house and finally the Bequest was officially opened in the spring of 1988. Stanković spend his old age feeling fulfilled and satisfied, painting in the peace and tranquility of his studio at Kosančićev venac.

Some of Branko Stanković's contemporaries and friends, who because to their age are rare nowadays, agree that they just had to transfer the sympathies they had towards Lale the painter to Lale the man. From today's point of view that is an interesting phenomena, all the more so, since Branko Stanković did not attempt to nor did he need to follow the abstract or avant-garde trends in art in the 50s and 60s of the last century as did the younger painters and even painters close to his generation. He remained consistent adhering to the poetics of intimism and colors of the Belgrade school of the interwar period based on a subtle fine art language that was cultivated by Nedeljko Gvozdenović or Ljubica Sokić. He did not heed to certain comments that his painting was actually old fashioned, a surpassed imitation of the pre-war bourgeoisie style. He managed to give each painting measure and harmony. He recognized in every theme goodness and nobility. His personal, lyrically gently intoned atmosphere of intimist experience of the domestic interiors, panoramas and parts of the old and peaceful streets of Belgrade, picturesque landscapes from all parts of former Yugoslavia and far away European towns. As he was a very prolific painter, he acquired his admirers, fans and collectors that he still has today a full three decades from his death. Branko Lale Stanković was the personification of a cheerful spirit and one of those "protectors of the flame" belonging to the generation of artists who had as their motto inscribed above the entrance to their house Voltaire's quote: "Works keeps at bay three great evils: boredom, vice and need".

ИЗЛОЖБА РЕАЛИЗОВАНА СРЕДСТВИМА
СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА КУЛТУРУ
ГРАДА БЕОГРАДА

EXHIBITION SUPPORTED BY
SECRETARIAT FOR CULTURE OF
THE CITY OF BELGRADE

ИЗДАВАЧ
ПРОДАЈНА ГАЛЕРИЈА «БЕОГРАД»
Косанчићев венац 19, Београд, Србија
Тел/факс 011 30 33 923
Тел 011 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

PUBLISHER
GALLERY «BEOGRAD»
Kosančićev venac 19, Belgrade, Serbia
+ 381 11 30 33 923
+ 381 11 32 87 325
office@galerijabeograd.org
www.galerijabeograd.org

Главни и одговорни уредник
Михаило М. Петковић, директор

Editor-in-chief
Mihailo M. Petković, director

Кустос
Јелена Кривокапић

Curator
Jelena Krivokapić

Уредник издања
Драгица Вуковић

Catalogue Editor
Dragica Vuković

Уметнички савет
Бранко Раковић
Александар Лека Младеновић
Горан Десанчић

Art Council
Branko Raković
Aleksandar Leka Mladenović
Goran Desančić

Аутор изложбе и текста у каталогу
Петар Петровић

Exhibition Concept and Text in Catalogue
Petar Petrović

Превод
Ванда Перовић

Translation
Vanda Perović

Дизајн
Жолт Ковач

Design
Žolt Kovač

Фотографија
Бранко Раковић

Photography
Branko Raković

Штампа
Грид студио доо, Београд

Printed by
Grid studio, Belgrade

Тираж
150

Print run
150

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

75.071.1:929 Станковић Б.(083.824)
75(497.11)"20"(083.824)

СТАНКОВИЋ, Бранко, 1915-1989

Бранко Станковић Лале (1915 - 1989) = Branko Stanković Lale (1915 - 1989) : ведар дух са Косанчићевог венца бр. 19. = the cheerful spirit of Kosančićev venac no. 19 : Продајна галерија "Београд", септембар-октобар 2019. / [аутор изложбе и текста у каталогу Петар Петровић = exhibition concept and text in catalogue Petar Petrović ; превод Ванда Перовић = translation Vanda Perović ; фотографија Бранко Раковић = photography Branko Raković]. - Београд : Продајна галерија "Београд" = Belgrade : Gallery "Beograd", 2019 (Београд : Грид студио). - [12] стр. : репродукције ; 22 x 22 cm

Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Слика Б. Станковића. - Тираж 150. - Бранко Станковић Лале: стр. [4].

ISBN 978-86-6141-146-5

а) Станковић, Бранко (1915-1989) -- Сlike -- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 279860748

Насловна страна / Front cover

Холандски ентеријер, 1967, детаљ,
уље на платну, 140 x 95 cm,
вл. Петроније Обреновић

Dutch Interior, 1967, detail, oil on canvas,
140 x 95cm, owned by Petronije Obrenović

Последња страна / Back cover

Ђерам, 1975, уље на платну, 50 x 50 cm,
вл. Петроније Обреновић

Đeram, 1975, oil on canvas, 50 x 50 cm,
owned by Petronije Obrenović

Пријатељ галерије

Винојуг 2010.

Кућа са балконом, 1970.
уље на лесониту, 71 x 50 cm,
вл. Зоран Поповић

House with a Balcony, 1970
oil on plywood, 71 x 50 cm,
owned by Zoran Popović

Кућа на Корчули, 1974.
уље на платну, 90 x 63 cm,
вл. Петроније Обреновић

House on Korčula, 1974
oil on canvas, 90 x 63 cm,
owned by Petronije Obrenović

www.galerijabeograd.org